

נר מנחם

הגות לפרשת השבוע

לע"נ ר' מנחם ב"ר יששכר ומרת רחל ב"ר מנשה שרעבי ז"ל

הרהורים לפרשת פנחס תש"פ | מאת הרב מנחם יעקבזון ראש הישיבה במושב

בני ברק של מסכות

מי שישתובב ברחובות בני ברק בימים אלו יופתע לראות 99% מהתושבים עוטים מסכה!

גברים נשים וילדים, ליטאים וחסידים אשכנזים וספרדים – כוואלם עוטים מסכה. יש אומרים שהחוויה השלילית של הגל הקודם (או בתחילתו של הגל הנוכחי – למען המקפידים על המינוח הזה...) והטראומה שעברו תושבי בני ברק – היא הגורמת להם זהירות יתר כעת.

אולי זה נכון, אולי לא. כותב השורות היה בשבת האחרונה באחד האיזורים 'האדומים' של ירושלים שהיו בסגר בתקופה הקודמת והופתע לראות אחוז נמוך בהרבה של עוטי מסכות.

נראה לדעתי כי מה שאנחנו רואים בבני ברק זהו לחץ חברתי. רבנים, עסקנים גבאי בתי כנסת וסתם עמך נרתמו למבצעי פרסום שיצרו דה לגיטימציה לאי חבישת מסכה, וכך גם מי שלא מאמין במסכה או בכלל לא מאמין בקורונה (יש גם כאלו, לא רק פרופסורים תאבי כותרות) – נאלץ באוירה הציבורית לעטות מסכה כדי לא לקבל מבטים משפדים או הערות קטלניות.

זה לגיטימי לגמרי להעיר למי שלא עוטה מסכה, ובטח להביט בו מזעם...

ומה כל זה נוגע לפרשת השבוע?

קראנו בשבוע שעבר על מעשה הקנאות של פנחס הנחלץ להוקיע את הפריצות שבמעשה זמרי. 'קנאות' לא פופולרית בדרך כלל, היא נשמעת קיצונית ונראית כנסיון להשליט דעות או דרך חיים על הזולת.

התפיסה המקובלת מוכנה לראות את בית הדין / בית המשפט / המשטרה – משליטים את החוק ואת הסדר אבל לא מקובל להסכים לכך שאזרח יקח את החוק לידיים וינקוט באמצעים נגד מפירי חוק, אפילו הערה בעלמא תתקל בזעם של 'מי שמך לשר ושופט...!'

אולם לכל הדעות כאשר אדם מותקף – יש לו את זכות ההגנה העצמית לפחות כאשר זו האלטרנטיבה היחידה. ההלכה קובעת במקרים כאלו 'עביד איניש דינא לנפשיה' ('עושה אדם דין לעצמו' וזה גם בהגנה על ממונו) ובגבול מסויים ודאי הוא רשאי למנוע נזק מעצמו גם במחיר של הפרעה לזולת במילוי רצונותיו. זה מקובל ולגיטימי.

